

non meminerit, conjecturæ tamen hæ nostræ à veritate haud multum abire videntur, quippe fultæ & Ingenio humano, ad sciendum propensissimo, & necessitatis jure mortales scientiis & artibus investigandis obnoxios reddente, & ex ipsorum ingenius, ceu ignem ex silicibus, cognitionem excutiente. Dicto tamen capite *Moses* inventorem Musices fuisse commemorat *Tubalem* ex posteris *Caini* virum, qui fides, & fistulas excogitando Musici instrumentis originem præbuit; *Tubalcainum* quoque ex ejusdem *Caini* posteris, *Lamechi* filium metalla invenisse, & eorum fusionem, atque præparationem docuisse: Unde etiam tunc temporis varias artes inter mortales viguisse liquet. Obiter hic notatu dignissima occurrunt duo munera illa pulcherrima mortalibus à Divina Benignitate concessa, & peculiariter *Divini Spiritus* jussu à *Mose* annotata: Nimirum Musica seu Harmonicus vocum atque instrumentorum concentus suavissimis suis sonis aures humanas permulcens, animorum tristitiam removens, laudes Divinas decantando celebrans, & Divinarum harmoniarum & concentuum in Angelico Mundo verissimus typus; Atque Opes & Divitiæ humanis necessitatibus, egestatique mortaliū largissimā suā copiā solatium maximum adhibentes, si pio & licito usu ab iis usurpantur. Peculiariter verò utriusque mentionem faciendo *Mosen* verisimile est spectasse sequutam mortaliū perverstatem, & horrendum Divinæ Largitionis abusum, quo tam pulcherrimis muneribus ad pios usus, & solatium humanum destinatis detestanda impietate abusi sunt, omnis generis voluptatum, & vitiorum Cæno se immergentes, quibus justissimam Iram Divinam concitarunt, & sibi ipsis Diluvium totiusque sui generis impij extinctionem accersiverunt. Pauca hæc sunt, quæ ex *Sacris Literis* de Primævorum Hominum Mathematica cognitione afferri possunt, conjecturis haud fallacibus asserentia, Mathesin à Primæ illius Etatis mortalibus non modò exploratam, sed etiam cultam & exercitatum fuisse; quibus *lib. 1. Antiquit. cap. 3. Iosephus* suum quoque adjungit testimonium, & *Seibum*, ejusque posteros, Matheseos inventores, antè Diluvium hanc scientiam novisse, eandemque duabus columnis, uni lateritiæ, alteri lapideæ vel inscriptissæ, vel incidissæ commemorat. *Indas Apostolus* in *Epistola sua versu 14. Enochum* ab *Adamo* septimum prophetasse dicit, quem arcana quædam de stellarum nominibus scripsisse *Origenes* & *Tertullianus* prodiderunt eo libro, quem spurium esse opinantur, & *B. Hieronymus* apocryphum nominat, ac *D. Augustinus* jure abesse à Scripturarum Canone censet. Ut ut sit, Primævæ Etati ab initio Universi usq; ad Diluvium exporrectæ, quæ annorum plurimorum serie longissimā primos mortales ad vitæ finem provexit, & ipsorum ingenia multiplici & vario rerum usu per longam temporis experientiam exercitavit, jure tantarum scientiarum cognitionem facile quis adscripserit, si modò dictas rationes mentis acie perspexerit. Ac licet de illis ipsis Primorum sæculorum hominibus in genere hoc omnino conjici fas sit, longè tamen ve-

risimilius est in specie de illis, qui pietati & cultui Divino dediti, & pristinæ lucis amissæ recuperationi summo studio incumbentes *Deum* timerunt, & vitæ Sanctimoniâ excelluerunt, adeo ut extrâ omnem dubitationis aleam positum sit, cum illuminationis Divinæ compotes facti fuerint, ipsos & has scientias Divino Ductu consecutos fuisse. Eas ad usus destinatos & necessarios adhibuerunt, eò feliciores impiorum, & ad omnem maliciam proclivium hominum cœtu profligato, qui tantarum scientiarum abusu impietati, malitiæ, & lasciviæ suæ inservientes ad interitum & exitium horrendum properarunt, & Diluvio extincti sunt.

Diluvio instante prodiit *Noachus* Geometra & Architectus celeberrimus, cui Arcam, ipsius & suorum conservationi destinatam fabricaturo ipse *Summus omnium rerum Architectus Deus*, qui profligatum Genus Humanum aquis deleturus navim illam admirabilem ædificari jussit, præcepta Geometrica, & Astronomica præscripsit, quorum longitudinem, latitudinem, & altitudinem indicantium ductu tantam molem, Generis Humani conservatricem, construxit.

Postquam Diluvio impium illud Mortaliū Genus extinctum est, & de novo Homines post Diluvium, per Benedictionem Divinam *Noacho* concessam, ut *Moses Genes. 9.* docet, multiplicati partim *Deo Creatori* suo adhæserunt, partim ab ipso defecerunt; sequuta est Turris Babylonica extructio, quam temerario ausu impij Mortales moliti sunt. Opus profectò tam admirandum, quàm memorabile, quod proculdubio audax illud Genus Mortale non sine Matheseos cognitione, & notitiâ aggressum est, in varias linguas ideò dispersum, & divisum, cum antea uno sermocinationis modo loqueretur. Quæ illa lingua fuerit, hic anxie non disquirimus, & solummodo arbitramur, Naturæ Linguam fuisse unicam, ex qua, tanquam ex centro, linguæ tam varæ & multiplices, multiplicatione admirabili se diffuderunt. Varios ausus, varias molitiones, varias artes, ac varias machinationes tunc temporis inter mortales, qui ad scientiam, & cognitionem naturæ proni, sciendi & investigandi cupiditate semper simulantur, viguisse nemini dubium videri debet. *Sacer Textus*, cujus hic præcipuus scopus, ut duntaxat demonstraret, quo pacto Ecclesia Dei in media Impiorum Mortaliū turba conservata, ex mediis oppressiōibus, tanquam rosa ex spinis, effloruerit, in genere tantum impietatem cætorum, pœnalque insequutas proponit. Quomodo verò in specie donorum Divinorum largitate abusi sint, illud alto silentio præterit, contentus impietatem indicasse, quæ semper in hoc mundo se suprà pietatem attollere, & pios sibi subjicere solet, eò pulchriores fructus ferentes, quò magis pressi fuerint. Postquam igitur linguarum variarum pœnâ mortaliū ausus plusquam temerarius ab *Omnipotentissimo Iehova* cohibitus est; dispersio inde orta homines in varias Orbis Terrarum regiones diffudit, & in varias nationes distribuit. *Semi* posteritatem verò Chaldaeam Asiæ regionem infedisse

infedisse ex *Sacris Monumentis* constat, ex cujus posteris *Abrahamus* Divino jussu, Chaldaea patriâ suâ relicta, in terram Canaan à *Chami* posteris possessam concessit. Chaldaeos autem omnium primos Astronomicis rebus deditissimos fuisse arguunt *Sacrae literæ*, quæ ipsorum superstitiosam Astrologiam, & futurorum eventuum vanissimas prædictiones tot & tam asperis verbis passim objurgant, & reprehendunt. Peritiam ipsorum Astronomicam testantur quoque Observationes illæ Cœlestes, quas post *Alexandri Magni* victoriam Babylone ad *Aristotelem Calisthenes* attulisse dicitur, continentes seriem annorum mille nongentorum & trium, hoc est ab ipso circiter Diluvio usque ad *Alexandri* tempora continuatas, scitipse calculus Chronologicus docet, qui haud multò plures annos à Diluvio ad *Alexandri Magni* ætatem elapsos numerat. Hinc vana non esse videtur eorum conjectura, qui *Abrahamum* cognitione rerum Astronomicarum imbutum fuisse conjiciunt, quamvis *Sacer Textus* nullam hæc de re mentionem faciat. Sunt qui *Ægyptios* Astronomiam ab *Abrahamo* edoctos fuisse autumant, *Iosephus* cum primis, & *Eusebius Berosi* & aliorum testimonia proferentes, qui forsitan ex Rabinorum antiquorum libris conjecturas suas hauriunt, non probabiles tamen visas piis Doctoribus, & inter eos *Saliano* ob parvam *Abrahami* in *Ægypto* moram: Unde id vero similis de *Iosepho* pronepote ipsius dici censent, Sacerdotes favore tanto prosequente, ut in totius *Ægypti* ob diuturnam illam ac diaram famem oppignoratione ipsorum terram exceperit, ipsique statuta cibaria ex horreis publicis præbenda curaverit. *Aristoteles* populorum antiquissimos statuos *Ægyptios* apud eisdem ferriari Sacerdotes permisos, hancque illis Mathematicas disciplinas constituendi occasionem extitisse refert. Sed an *Iosephus* *Ægyptios* Mathesein docuerit, an verò ab iisdem didicerit, incertum esse videtur; Imò verosimiliore conjectura quis autumare posset, ipsum puerum pastorem vitam agentem, disciplinarumque Mathematicarum rudem, in Aula illa *Ægyptiorum* Regia illis artibus demum fuisse imbutum, ac Sacerdotes doctores suo favore illo ex grati animi memoria profecto complexum esse: *Seodidaxley* tamen asserit *Sacer Codex Actor. 7. vers. 10.* ubi *S. Stephanus* in oratione sua ad *Phariseos* ipsi coram Pharaone gratiam & sapientiam à Deo datam esse affirmat. Sapientia hæc, quam *sophiay* ibidem textus appellat, vera est, & perfecta illa Sapientia, Dei & Naturæ cognitionem veram complectens, atque ideò arguens, non ab *Ægyptiis Iosephum*, sed à Deo, Divinarum & Humanarum rerum notitiam hausisse, ejusdemque & suos & *Ægyptios* postea participes reddidisse. Ejusdem temporibus sequutis compos factus est Divinus *Moses*, qui, ut in eadem oratione versu 22. legitur, omni Sapientia *Ægyptiorum* in Aula illa *Ægyptia* institutus est. Hic si *Iobi* historiam, ut nonnulli putant, memoriæ prodidit, antè suum tempus Astronomiæ scientiam inter mortales jam viguisse te-

statur, cum in eadem historia mentio fiat *Arcturi*, *Orionis*, atque *Hyadum*, quæ vocabula jam tum in certos alterissimos, atque diversa signa stellas digestas fuisse aperte confirmant. Ut ut se res habeat, Matheseos cognitionem apud *Ægyptios* *Israhelitarum* commercio primum utentes, ac postea ipsos servitute prementes floruisse patet, sive eam à Chaldaeis hauerint, sive ab *Abrahamo* didicerint, sive à *Iosepho* acceperint, sive à necessitate ad eam discendam compulsi fuerint.

Quantus porrò Mathematicus fuerit *Moses*, liquet ex castrorum metatione, qua usus est in *Israhelis* ex *Ægypto* eductis per desertum in Terram Canaan deducendis, & ex Tabernaculi ædificatione, quam ex Divino præscripto effectui dedit. Incidit verò *Israhelitarum* ex *Ægypto* exitus in annum à Mundo condito 2453, & annum antè *Christi* nativitatem 1495. ac insequentem. Tabernaculi extructio, ut & omnis supellectilis, atque arcæ fœderis ad illud pertinentis, in quorum omnium architectura, structura, & consecratione hæc notatu dignissima occurrunt, quod *Deus Summus ille Mathematicus* modum, rationem & proportionem totius structurae *Mosi* præscripserit; quod *Bezaleli*, *Ahaliæ*, & *Abisamacho* præciosæ supellectilis conficiendæ notitiam dederit; quod ideò à nemine, nisi ab ipsa Benignate Divina, tantarum scientiarum cognitio profecta sit; quod auro, serico, aliisque rebus pretiosis *Israhelitarum* abundaverint; quod tandem ipse sexus sequioris, qui aureos annulos aurium ad conficiendum Vitulum Aureum *Aaroni* tradidit, ornatus pretiosus fuerit. Cuncta hæc indicium faciunt luculentissimum, varias tunc temporis artes & scientias calluisse *Israhelitas*, utpote quos *Benignissimus ille Pater Omnipotens* ipse gubernavit, duxit, aluit, docuit, & infinitis suis donis complevit, licet ingratis sumorum Mortaliū perverissimò more læpiis inobedientes fuerint, & ab ipso desciverint.

Post *Mosen* ex hac vita discessum sequutus est *Iosua* qui ex Divino Præscripto inter *Israhelitas* partitus est Terram promissam, partitione profectò merè Geometrica dimetiens tot regiones, & tot civitates, quarum *Israhelitarum* Ductu Divino potiti fuerant. successerunt Judices & Reges Electione Divina muneribus tantis præfecti, qui maximis bellis gerendis, & tanto Populo regendo Matheseos se non ignaros fuisse testantur. *Davidis* Regis Sapientia, quæ Benignitas Divina ipsum locupletavit, ex *Sacris* est notissima. Quid de *Salomone* ejus filio dicam, cui Sapientiam petenti *Deus*, cum Sapientia incomparabili, maximam potentiam & infinitas opes benignissima affluentia largitus est? Hujus scientiam Mathematicam testatur augustissimum & sumptuosissimum illud opus Mathematicum, Templum scilicet Hierosolymitanum, quod cum *David* extruere vellet, Jussu Divino *Salomoni* filio ejus structura reservata est. Ejus fundamenta locata sunt anno Sabbatico, die sexto Maji, feriâ secundâ in monte Moria, quem *David* emerat ab *Areuno Iebuseo*: quod tempus

(y) 2 incidit